

ע"פ 8993/14 - המערערת בע"פ 8993/14 ובע"פ 1545/15: מדינת ישראל נגד המשיב בע"פ 8993/14: פלוני, המשפטים בע"פ 1545/15: פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורוּרים פליליים

ע"פ 8993/14

ע"פ 1545/15

לפני:
כבוד המשנה לנשיאה א' רובינשטיין
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופט מ' מזוז

המערערת בע"פ 8993/14
ובע"פ 1545/15: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב בע"פ 8993/14:
פלוני
1. פלוני
2. פלוני
המשפטים בע"פ 1545/15:

עורוּרים על גזרי הדיון של בית המשפט המחוזי נצרת
בת"פ 13-07-2014 036546-036546 שניתנו ביום 01.12.2014 וביום
15.1.2015 על ידי כבוד השופט ת' כתלי, סגן נשיא

תאריך הישיבה: 16.07.2015 כ"ט בתמוז התשע"ה

בע"פ 1545/15: בשם המערערת בע"פ 8993/14
בשם המשיב בע"פ 8993/14:
עו"ד לינור בן-אוליאל
בשם המשיב 1 בע"פ 1545/15:
עו"ד ארץ מושקוביץ
בשם המשיב 2 בע"פ 1545/15:
עו"ד סימי פלג
בשם שירותי המבחן למ bogrim:
עו"ד עבד אלמג'יד פאהום
גב' ברכה וייס
גב' שלומית מרדר
בשם שירותי המבחן לנוער:

פסק דין

השופט צ' זילברטל:

עמוד 1

שני ערעורים מטעם המדינה על גזרי דין של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום 1.12.2014 ומיום 15.1.2015 בת"פ 13-07-36546 (כב' סגן הנשיא ת' כתיל), בגין הוטלו על המשיבים עונשים שונים ובהם 6 חודשים מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות.

פרק

1. על-פי עבודות כתוב האישום המתוקן, בלילה שבין 7.7.2013 ל-7.7.2013 נפגש א.ס., קטין ליד 1995 (להלן: המתולן), עם נערה (להלן: מ.) עמה היה בקשר ידידות. במהלך הפגישה הצלמו המתולן ומ., והתמונה הועלתה לרשות החברתיות פיסבוק. המשיב 2 בע"פ 1545/15 (להלן: ט.), היה בקשר רומנטי עם מ. שהסתיים שלושה חודשים קודם לכן. לאחר שראה את התמונה בפייסבוק, התקשר ט. למ., ואימט על המתולן שעה לשיחה כי ישbor לו את הידיים ואת הרגליים. מאוחר יותר התקשר ט. למתולן ודרש ממנו להיפגש עמו, בהשיעו איזם, כי אם לא יפגשו, יפגע בבני משפחתו של המתולן. למשמעות האיים הסכימים המתולן להיפגש עם ט. בסמוך לבתו. ביום 8.7.2013 סמוך לשעה 00:00 לפנות בוקר, נפגש ט. עם המשיב 1 בע"פ 1545/15 (להלן: ש.). עם אחרים שזהותם אינה ידועה למערערת, והם החלו להתקדם לעבר ביתו של המתולן כשהם מצוידים במקלות ובמוטות ברזל. המשיב בע"פ 14/14 8993 (להלן: י.ח.), קטין ליד 1996 שלו היכרות מוקדמות עם ט., הבחן בט. ובאחרים שהיו בדרכם לבתו של המתולן, לקח עמו אלת בייסבול, והצטרף אליהם. המשיבים הגיעו את המתולן ליד ביתו, עת שהה במקום עם א.ש., קטין נסף ליד 1995, ואחרים. א.ש. ניסה לדבר אל ליבו של ט. ולהסביר לו כי בין המתולן ומשוררים יחסית ידידות בלבד, אך ט. מיאן להקשיב, ובמקום זאת סטר לא.ש. על פניו והכה אותו במכת אגרוף. בשלב זה ניגש ש. לא.ש. והלם בראשו באמצעות מוט ברזל. כתוצאה מההכה נגרמה לא.ש. חבלה מדממת באוזן אוזן שמאל והוא נמלט בrix מהמקום. לאחר דברים אלה, קרבו המשיבים והאחרים אל המתולן והפלו אותו. בעודו שרוע על הקרקע הלם ט. במתולן באגרופו, ש. הכה בו במוח הברזל י.ח. הכה בו באלת הבייסבול. בשלב כלשהו הצליח המתולן להיחלץ ונמלט מהמקום. סמוך לאחר מכן שלח ט. הודעה למתולן שבה כתב: "...זה לא נגמר אל_TDAG מהיום תחפש טוב מי מאחוריך". כתוצאה ממעשה אלה נגרמו למתולן חתכים מדמים במצח ובשפם התחתונה, ושתיים משינויו בリスト התחתונה נעצרו ממקוםם. כמו כן, בעקבות האירוע המתואר נמנעה השתתפותו של המתולן, שחקן נבחרת ישראל לנוער ביכון, במשחק הנבחרת במסגרת אליפות אירופה.

2. בגין המעשים המתוארים הורשו המשיבים - על סמך הודהותם בעבודות כתוב האישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון - בעבירה של חבלה ופצעה בנסיבות חמירות לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) בצירוף סעיף 29 לחוק. בנוסף, ט. הורשע בעבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק.

3. לבקשת י.ח., צורף לתיק דנא כתוב אישום נוסף, שהוגש נגדו לבית המשפט לנוער בחיפה בת"פ 14-04-35441 (להלן: התיק הנוסף). על-פי כתוב האישום בתיק הנוסף, ביום 21.4.2014 נפגש י.ח. עם חברו בבית חברות בניהריה, ובכך הפר הוראה חוקית בדבר תנאי שחרורו לחופת מעצר, שנקבעה במסגרת מ"ת 13-36581-07-13 בבית המשפט המחוזי בנצרת. י.ח. והחבר עזבו את בית החברה והסתובבו ברחבי נהריה ברכבי השיר לאביו של החבר עד שחזרו לבית החברה בסביבות השעה 05:00 לפנות בוקר. בסמוך לכך הגיע לבית החברה שוטר שחיפש אחר החבר, שהפר גם הוא את תנאי שחרורו ממעצר. י.ח. הכסיל את השוטר במילוי תפקידו כאשר התזהה לאחר באופן שלא מסר לשוטר תעודה מזהה והציג עצמו בשם אחר. בגין מעשים אלו הורשע י.ח., על סמך הודהתו, בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק; עבירה של הפרת חובה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק; ועבירה של התזהות לאחר במטרה להונאות לפי סעיף 441 רישא לחוק.

ההלים בעניינו של י.ח.

4. י.ח. נעצר ביום 26.7.2013 ונותר במעצר עד שחררו לមעדן בית מלא ביום 27.8.2013. העבר י.ח. לחופת מעצר בהוטל "בית זיו", שם שמר על כללי המוגרת והנהלים ושיתף פעולה עם הצוות, וביום 22.12.2013 העבר לפנימית "נירים" בעכו. בזמן שהותו בנירם נרשם מספר מקרים של חוסר קבלת סמכות, מעשי אלימות, אימפרוביזציה והתפרצויות עצם. עם זאת, צוות הפנימיה התרשם מנער בעל מוטיבציה גבוהה, יכולות חברותיות טובות ורצון עצום להגן על חבריו ולווזר להם, שלעיטים מתבבא בדרכיהם שלילית.

5. ביום 28.1.2014 קבע בית משפט קמא, על סמך הודהתו, כי י.ח. ביצע את המעשים המוחשיים לו, והפנה אותו לקבלת תסוקיר מטעם שירות המבחן לנער. על-פי התסוקיר שהתקבל, י.ח. מודה במעשים, מצר עליהם, ומביע אemptיה כלפי המתلون. שירות המבחן התרשם שמעורבותו של י.ח. באירוע תואמת את דפוסי אישיותו ואת תפיסתו בדבר טיבם ואופיים של מעשים חבריים. על-פי התסוקיר, י.ח. אינו מסוגל להזוהות את הדינאמיקה שקדמה למעשה העבירה ואין מחובר לרגשות ולהליך המחשבתי שקדם למעשה האלימות. הוא זקוק לכלים ולמענים אלטרנטיביים כדי להצליח לעמוד בעתיד במצבו קייזון בהם בחר בעבר להגביל באלימות. שירות המבחן ציין כי קיים סיכוי להצלחת הליך השיקום של י.ח. נוכח התבגרותו; יכולותיו הקוגניטיביות הגבוהות; המוטיבציה הגבוהה שהפגין; המוכנות לשיתוף פעולה; וההלך החינוכי שעבר בנירם. מנגד,מנה שירות המבחן גורמי סיכון להישנות המעשים ובهم הפרעות קשב ורכיב שאינן זכות לטיפול רפואי נאות; משאים רגשיים לא מפותחים; קושי בדוחית סיפוקים; רמת תוקפנות גבוהה; קושי להכיל ביקורת וקוושן לקל Achroyot ולהתמודד עם השלכות מעשי. שירות המבחן המליץ על הארצת צו ההשגהה הזמנית באביבה חודשים נוספים, על מנת לאפשר למשיב את המשך הליך החינוכי והטיפולו במסגרת נירם. המערערת התגנזה להמלצת שירות המבחן אך בית משפט קמא הורה בדין מיום 2.9.2014 על הגשת תסוקיר משלים. בתסוקיר המשלים מיום 19.10.2014 ציין כי המשיב הושעה מכפר הנער נירם לאחר אירועי אלימות בהם לקח חלק ולאחר שהפר את תנאי השחרור מהמעצר במהלך חופשות מהפנימיה. עוד צוין בתסוקיר, כי כישלון הליך בנירם, וכן הפסקת טיפול רפואי, הם גורמי סיכון המתווספים לגורמי הסיכון המקוריים. שירות המבחן ציין, כי קיים צורך בהמשך הליך טיפול-שיוקומי, אך לצד נדרשת הרתעה ממשית בנסיבות מסטר על דרך של עבודות שירות.צד זאת שירות המבחן הדיש, כי השימוש של י.ח. מאחוריו סוגר ובריח לא רק שלא תסייע לו, אלא עמוקה את תחושת הקיפוח והקורבנות שלו.

6. גמר הדיון בעניינו של י.ח. נחתם ביום 1.12.2014, לאחר שהממונה על עבודות השירות בוחן ומצא כי י.ח.CSI ביצע עבודות שירות. בגמר הדיון נקבע, כי אומנם י.ח. הцентр לשאר המשיבים רק כאשר היו כבר בדרכם לביתו של המתلون, אך היה והצטייד מראש באלת ביסבול, לא ניתן לומר כי הципפה הייתה לחולוין ספונטנית. באשר לתיק הנוסף, קבע בית משפט קמא כי מדובר בהפרה בוטה של תנאי השחרור וכי מדובר בעבירות הפוגעת בשלתון החוק. מנגד, בית משפט התחשב בנסיבות האישיות של י.ח. וקבע, כי יש לזכור לזכותו את קטינותו ואת חוסר שלמותו בעת המעשה, את עברו הנקי וכן את ההודאה במעשה ולקיחת האחוריות. על כן נקבע, כי ראוי להימנע מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל וכי ניתן להסתפק בעונש מאסר שירותה על דרך של עבודות שירות. לרקע האמור, הרשיע בית משפט קמא את י.ח. וגדיר עליו 6 חודשים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; 6 חודשים מאסר על תנאי לביל עיבור עבירת אלימות מסווג פשע לתקופה של שנתיים; צו מבנן בהתאם לסעיף 26(2) לחוק הנער (שיפטה, עונישה ודרבי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: "חוק הנער") למשך 24 חודשים; התחייבות כספית להימנע מכל עבירה שיש בה אלימות בסך של 5,000 ש"ח, למשך 24 חודשים; ופיקוי כספי בסך של 3,000 ש"ח למתلون.

ההלים בעניינים של ט. ו.ש.

.7. בטרם נגזר דין של ט. וש. הוגשו תסקיריהם בעניינים על-ידי שירות המבחן.

כעולה מהتسkieר בעניינו של ט., מדובר בצעיר בן 19, בעל עבר נקי, שסימן את לימודיו בתיכון ממלכתי דתי בעפולה, ומעצרו קטע את תהיליך גיוסו לשירות צבאי. בשיחות עם שירות המבחן הודה ט. בבחירה המשעה, נטל עליון אחריות, אך התקשה להסביר מדוע הדרדר הקונפליקט לאילמות. שירות המבחן התרשם ממנו כבעל יכולות קוגניטיביות טובות, אך בעל דימוי עצמי נמוך וחוסר בשלות רגשית שליעיתם גוררת אותו להתנהלות לא אחראית. שירות המבחן המליץ להטיל על ט. עונש מסר קצר שירותה בדרך של עבודות שירות וכן לשלב אותו בהילך שיקומי במסגרת צו מבחן למשך שנה.

8. כעולה מהتسkieר בעניינו, ש., רוק בן 19 בעל עבר נקי, סיים 12 שנות לימוד ומעצרו קטע את תהיליך גיוסו לשירות בצה"ל. שירות המבחן הגידירו כצעיר מתבגר, שמצוין בשלב של גיבוש זהות, וכמי שנדרר את הכלים הרגשיים להתמודד עם קשיים ותסכול. לפי הتسkieר, ש. איננו מתאפס בדףים אלימים, אך עלול להיגרם אחר אחרים ולקחת חלק באירועים אלימים מתוך מחויבות חברותית. יחד עם זאת, נקבע כי הסיכון להישנות התנהגות דומה מצדיו בעתיד נוכחה. נוכחות האמור, בא שירות המבחן בהמלצתה להטיל על ש. עונש מסר קצר שירותה בדרך של עבודות שירות וכן מבחן למשך שנה.

9. בגזר הדין מיום 15.1.2015 קבע בית משפט קמא, כי אירוע האלים מושא כתוב האישום היה מתוכנן ויזום, ואין מדובר בקטטה ספונטנית מתפתחת. על-פי גזר הדין, חומרת האירוע נלמדת מהשימוש בנשך קר נגד המתلون, מהנדק הפיזי והנפשי הכבד שנגרם לו ומהנזק החמור שעלוול היה להיגרם לו אלמלא היה מצலח להימלט. בהקשר זה יוער, כי הוגש לבית המשפט מכתב שכתחבה אמו של המתلون, בה מפורטות הפגיעה הפיזיות והנפשיות מהן סובל המתلون כתוצאה מהתקיפה האלים. בעניין זה ציין בית משפט קמא, כי אומנם ט. לא היה מצוי בנשך קר בעצמו, אך יש לתת משקל להיווטו "הרוח החיים" ו"שחקן מרכזי" באירוע אלים ומתוכנן שכלל שימוש בנשך קר. לאחר שشكل את מעשה העבירה בנסיבותו, ולאחר שスクר פסיקה הנוגעת לעבירות מסווג דנן, קבע בית משפט קמא כי מתחם הענישה לעבירות החבלה נע בין מספר חדש מסר שירותו על דרך של עבודות שירות ובין 12 חדשים מסר בפועל, וכי מתחם הענישה לעבירות האזומים, בה הורשע ט. בלבד, נע בין עונשה מוותנת ושירות למען הציבור לבין חדש מסר ספורים שירותו בדרך של עבודות שירות.

בבואה לנגור את עונשם של המשיבים בתוככי המתחם זקף בית המשפט לזכותם של המשיבים, בין היתר, את גilmם הצעיר; את עברם הנקי; את נטילת האחריות למשעים והחרטה שהביעו ואת המוטיבציה שהפגינו לשוב למוטב. נוכח האמור, אישץ בית משפט קמא את המלצה השירות המבחן והחליט להימנע מהטלת עונש מסר בפועל על ט. ו... על כן, הוטלו על ש. וט. העונשים הבאים: 6 חודשים מסר שירותו בדרך של עבודות שירות; צו מבנן בהתאם לסעיף 11(ב) לפקודת המבחן, התשכ"ט-1969 למשך 24 חודשים; התchiaבות כספית בסך 5,000 ש"ח להימנע מכל עבירות אלימות למשך 24 חודשים; פיצויו למתلون בסך של 3,000 ש"ח כל אחד ופיקוי לא.ש. בסך של 500 ש"ח כל אחד. בנוסף, על ט. הוטל עונש מסר על תנאי של 9 חודשים לביל עבור כל עבירה אלימות מסווג פשע למשך שנתיים ועל ש. הוטל עונש מסר על תנאי של 6 חודשים לביל עבור כל עבירה אלימות מסווג פשע למשך שנתיים.

הערעורים

10. בערעור שהגישה המדינה בעניינו של י.ח. נטען, כי העונש שהוטל עליו אינו הולם את חומרת המיעשים בהם הורשע, את נסיבות ביצועם, את האכזריות שביהם ואת הפגיעה הקשה שפגע במתלוון. המדינה מלינה כי העונש אינו מرتיע די וכי מעשו של י.ח. מצדיקים הטלת עונש מאסר של ממש, על אף העובדה קtiny בעת ביצוע העבירה ונדר עבורה פלילי. לגישתה, לאחר ר-י.ח. לא השכיל לנצל כראוי את ההזדמנויות והאמון שננתן בו בית המשפט וניצל אמון זה על מנת לבצע עבירות נוספות, יש להעדיף את הגישה ההרעתית על פני הגישה השיקומית. עוד נטען, כי שגה בית משפט קמא בכך שלא נתן ביטוי בעת גירתו העונש להרשעתו של י.ח. בעבירות בתיק הנוסף.

11. בערעור שהוגש בעניינים של ט. ו.ש. טענת המדינה, כי העונש שהושת עליהם אינו הולם את חומרת מעשייהם, את האכזריות שביהם, את הפגיעה במתלוון ואת מידת אשם. על-פי הودעת הערעור, העונש שהושת על ט. ו.ש. אינו נותן ביטוי ראוי לאינטרס הציבורי בענישה משמעותית ומרתיעה כלפי מי שנוגב באליםות קשה, וכי על שיקולי השיקום לסגת בפניו שיקולי ההרעתה.

12. לקרהת הדיון בערעור הוגש תסקרים משלימים בעניינים של המשיבים. מהתשקיר בעניינו של י.ח. עולה, כי מאז מתן גמר הדיון נמצא י.ח. בקשר עם שירות המבחן, והוא ממשיר לשף פעולה, גם אם לא באופן מלא. חלק מהליך השיקום, שלוב י.ח. בקבוצה טיפולית והפגן רציניות ואחריות במסגרת מפגשי הקבוצה. עם זאת, בחודשים שקדמו לתסkick המshallim, סרב י.ח. להמשיך בטיפול הקבוצתי מחשש שהיעדריו יתו מעבודתו לצורכי הפגשות תגרומנה לפיטורי, והשתתפותו בטיפול הופסקה. על אף הפסקת הטיפול, התרשםותו של שירות המבחן היא ש-י.ח. בחר באורח חיים נורטטיבי, שאינו כולל התנהלות עברינית ואלימה, וכי בהתנהלותו ניכרות השלכות הטיפול הממושך במסגרות השונות. רקע השינוי החיווני המסתמן במצבו של י.ח., המליצה בתסkick היא להשאיר על כנה את החלטת בית המשפט קמא באשר לעונש המאסר בדרך של עבודות שירות. בנוסף, נוכח הערכת שירות המבחן כי מוצאו האפשריות הטיפוליות עם י.ח. במסגרת השירות, ממליץ שירות המבחן לבטל את יתרת תקופת צו המבחן שהושת על י.ח.

אשר לט., צוין בתסkick המshallim בעניינו כי כו� הוא מבין טוב יותר את הפסול במעשו ובתוקפנותו כלפי המתלוון, וכן כי הוא מקפיד הגיע למפגשים שנקבעים לו עם שירות המבחן. שירות המבחן מעריך כי המחיר האישי שט. שילם עד כה, במעטרו ובאי גיססו לצבא, מפחיתים את הסיכון להישנות עבירות דומות. עוד צוין כי ט. החל בטיפול בקבוצה טיפולית חדשניים בלבד עבור כתיבת התסkick המshallim, וכי על-אף שנראה כי הוא מסוגל להפיק תועלות מהטיפול, עוד מוקדם לקבוע קביעה נחרצת בנושא. בעניינו של ט., מצוין שירות המבחן כי הוחלט לשלבו בקבוצה טיפולית לצעירים שעונייה שליטה בכעסים, אך הקבוצה טרם נפתחה ולכן לא ניתן לגבש המלצה סופית על יכולתו של ט. להפיק תועלות ממשית מהטיפול.

13. לשמלות התמונה יצוין, כי בהחלטותיו של בית משפט זה מיום 31.12.2014 ומיום 10.3.2015 עוכב ביצוע עונשי המאסר בעבודות שירות שהושטו על המשיבים עד להכרעה בערעור המדינה.

דין והכרעה

14. לאחר עיון בנימוקי הערעור ושמיעת טענות הצדדים, הגיעו לכל מסקנה כי דין ערעור המדינה בעניינים של ט. וש. להתקבל, ואילו דין הערעור בעניינו של י.ח. להידחות. כדיוע, ערכאת הערעור תתעורר בעונש שהוטל על-ידי עמוד 5

הערכתה הדינית רק במקרים חריגים של סטייה ברורה ממידניות הענישה הראויה, או כשנפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 2/12 7730 אורי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (11.03.2014); ע"פ 4594/11 עדס נ' מדינת ישראל (29.01.2013), והאסמכתאות הנזכרות שם). לאחר בוחנת נסיבות האירוע מושא כתב האישום, ובוחנת הנסיבות האישיות של המשיבים, סבורני כי בעוד שעוניים של ט. וש. בא בקהלם של אותםקרים המצדיקים את התערבותינו, אין זה המקירה בכל הנוגע ל-ט.

15. בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה שבשבירות אלימות המבוצעות על רקע של מה בכר, ועל הצורך להרתו מפני ישוב סכסוכים בכוח הזרע ותוך שימוש בנשק קר (ע"פ 4631/13 מדינת ישראל נ' כרים, פסקה 23 (25.2.2014); ע"פ 8568/14 אבו גבר נ' מדינת ישראל, פסקה ל' (19.5.2015)). חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם פתרון סכסוכים בדרך של אלימות ועם עשיית דין עצמית (ע"פ 5794/13 מדינת ישראל נ' שיכה (2.4.2014)). כפי שציינה השופטת ע' ארבל בע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל (16.8.2007):

"רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך כוחות של כל הרשות לצורך מלכחה בתופעה זו. תפקido של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעבריין האינדייזודיאלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה".

במקרה דנא, שימשה האלימות כאמצעי ל"פתרון" הסכסוך אליו נקלע המתלוון בעל כורחו, סכסוך שראשיתו בהעלאתה של תמונה לרשות חברותית מה שפגע ברגשותיו של ט.. כל חטאו היה שהצטלם עם מ. וכי תצלום זה פורסם ברבים. תגובתו של מושחת הרسن של ט. להעלאת התמונה; העדר כל יחס בין העילה למחלוקת בין עצמת האלימות; דרגת האלימות בה נקטו ט. ושם, הן כלפי א.ש. והן כלפי המתלוון; התכוון המוקדם וההכנות שככלו איסוף של חברות פורעים וצדד חברות בכל משחית; הנזק שנגרם בפועל למתלוון ול-א.ש. והנזק שעולול היה להיגרם כתוצאה מעשה האלימות - כל אלה מצביעים על הצורך להשיט על ט. וש. עונש משמעותי ישலום את חומרת המעשים. כאמור, מעשים אלה, שישודם במה שט. חוות כפיפה בכבודו או בדיומי, היו מתוכננים, נעשו בחבורה, כללו שימוש בנשק קר וגרמו לפגיאות של ממש בשני נפגעים, על לא עול בכם. לפיך, אף בהתחשב בנסיבותיהם האישיות של ט. ושם, כפי שפורטו בתסקרים בעוניים, לרבות גלם הצעיר ובעברם הנקי, לא ניתן לעוני מאשר שריצו בדרך של ביצוע עבודות שירות, שהושטו עליהם על-ידי בית משפט קמן, כעונשים הוהלמים את חומרת המעשים. גם אם נוטיר בעינו את המתهم שנקבע על-ידי בית המשפט המחוק, אף כי הוא נוטה לקולא, מתחייבת תגובה עונשית שתכלול רכיב של כליאה בין כותלי בית האסורים. מטעם זה גם לא סברנו כי יש מקום לדחות את ההכרעה בערעור כדי לעמוד על התקדמות ההלכים השיקומיים בהם שולבו השניים.

בנסיבות, בכל הנוגע לעונש המאשר בפועל, ראוי לגוזר על ט., שהוא "הרוח החיה" מאחורי מעשה האלימות, וכן הואשם בעבירה נוספת של איומים, עונש של 8 חודשים מאסר לRICTO בפועל, ועל ש. עונש של 6 חודשים מאסר לRICTO בפועל. כל זאת תחת המאסרם שהשניים הם אמורים לרצות בדרך של עבודות שירות. זאת, גם בהתחשב בכלל שליפוי ערצתה הערעור אינה ממצה את הדיון, שכן היה מקום לגוזר על שני המשיבים הנ"ל עוני מאשר ממושכים יותר נכון החומרה הרבה מאד של מעשייהם.

16. כאמור, מעשי אלימות דוגמת מעשה האלימות דנא מחייבים ענישה חמירה ומרתיעה. דברים אלה נוכנים גם לגבי י.ח., שאומנם לא היה מיזמי מעשה האלימות, אך בחר להציגו לט. ולש. בדרכם למתلون ואף הציגיד באלה. מנגד, נזכיר כי בצד השיקולים הכלליים המכוננים את מדיניות הענישה, עומדת כל מקרה לגופו ונבחן לפי נסיבותו (ע"פ 7876/07 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (21.2.2008)). וכי אין זה מנוגהga של ערכאת הערעור למצות את הדיון בערעור על קולות העונש. לכל אלה משמעות מיוחדת כshedaber בקטין. סבורני, כי עניינו של י.ח. אינו מהמקרים המצדיקים סטיה מעקרונות אלה. מקראית התסקרים בעניינו של י.ח. לעומת זאת, מתקיימות נסיבות אישיות המצדיקות את דחית ערעורה של המדינה והותרתו בעניינו של העונש שהוטל עליו על-ידי בית משפט קמא. ראשית, עסקינו במי שבמועד הרלוונטי היה קטין, ועל כן בהתאם לסעיף 1א לחוק הנוער יש לתת משקל ראוי לשיקולי שיקום בעת גיראות עונשו (ראו: ע"פ 13/4605 פלוני נ' מדינת ישראל (25.2.2014); ע"פ 3498/13 פלוני נ' מדינת ישראל (21.7.2014)). במסגרת שיקולי השיקום יש להתחשב, בין היתר, בהמלצתו של שירות המבחן ובהשפעה הצפואה של מסר בפועל על המשך דרכו של י.ח.. כפי שנלמד מتسקיר המבחן ומהתסקרו המשלימים, מסרו בפועל של י.ח. עלול להעמידו בפניו סיכון מוגבר להשפעה שלילית מצד גורמים עבריניים, ועלול להוותק את תחושת הקיפוח והקורבנות שלו. בנוסף, חלק מהஐזון בין שיקולי השיקום, יש לתת משקל גם להגבלת החירות המשמעותית שחוות י.ח. במהלך ניהולו של הילך. כפי שצווין לעיל, לאחר מעצרו שפה י.ח. במעט בית מלא עד העברתו לחילופת מעצר בהוסטל "בית ציו" ולאחר מכן בפנימית "ניררים" (ובכל זה בחווות נירים שברמת הגולן). בסך הכל היה י.ח. נתון בתנאים מגבלים משמעותיים במשך זמן רב. בשעה זו בתנאים מגבלים, אף שאינה תחולף למסר בפועל, קייםיסוד של הרעתה המקטין את הצורך ליצור הרעתה באמצעות מאסר בפועל. יתרה מכך, מדובר בנזון שכשלעצמם יש לייחס לו משקל ממשי בכלל שיקולי הענישה. אכן, אין להתעלם מכך שהליך שיקומו של י.ח. ידע עלילות ומורדות והוא רצוף קשיים של ממש, עד שבשלבים מסוימים נמנע שירות המבחן מלבו באحملצה טיפולית. אלא שעניינו בנער הטסובל מקרים שונים, המפורטים בהרבה בתסקרים, שהם במידה לא מעטה קשיים אובייקטיביים שאינם בשליטתו המלאה. הקשיים בשיקום י.ח., בצד דיווחים חיוביים ביותר על תפקודו בהיבטים מסוימים ועל צדדים אחדים באישיותו, ניכרים היטב בתסקרו המפורט מיום 25.8.2015. עיון בתסקרו זה מעלה תמונה של אישיות מורכבת ופגעה, המחזקת את המלצת שירות המבחן שלא ניתן לע.ח. מסרו בפועל מחשש שמהלך כזה עלול לפגוע בו ו"לקבע" אותו "דפוסים עבריניים" מהם הוא מנשה להיחיל. כאמור, בנוסף לכך, בਮבחן משני המשיבים האחרים, לא נמנזה על יוזמי האירוע. לפיכך, על אף המעשה החמור בו היה י.ח. מערב, שכלל מציק ענישה אחורי סורג ובריח, הרי שבשל מכלול השיקולים שפורטו לעיל נראה כי ראוי להימנע מכליאתו. יש לקוות שכן הזרמתן זו שניתנת ל-י.ח. תשא פרי.

17. לא נעלם מעניini כי מסכת העבירות בה היה י.ח. מעורב לא תמה באירוע האלימות מושא ערעור זה. לחובתו של י.ח. נזקף גם כתוב האישום בתיק הנוסף, לפיו הפר חובה חוקית והפריע לשוטר בעת מילוי תפקידו. נזכיר כי מעשים אלו בוצעו גם הם בעודו קטין, חצי שנה בלבד לאחר מעשה האלימות, ולאחר ש-י.ח. התחיל את התוכנית הטיפולית שהותאמה לו. המעשים מושא התקיק הנוסף מצבעים על זלזול במערכות החוק וחוסר הפנה של חומרת המקרה, ומדגישים את הצורך בעונש משמעותי שיש בו כדי להרטיע את י.ח. מחרזה לדפוסי התנהגות שאינם נורמטיביים. ואולם, נראה כי גם בהתחשב בהחמרה הנדרשת בעונש בשל התקיק הנוסף, עדין נוטה הקפ באיזון בין שיקולי הרעתה לבין שיקולי השיקום לטובותם של שיקולי השיקום. על כן, ערעור המדינה ידחה גם בהינתן כתוב האישום בתיק הנוסף. עם זאת, לא ניתן לבטל את צו המבחן. בעניינו יש חשיבות להמשך הקשר עם שירות המבחן ככל הנימוק, כגורם העשוי לתרום להרעתה ולישוב הדעת.

18. סוף דבר, ערעורה של המדינה בע"פ 1545/15 מתקבל במובן זה שע.ט. יוטל עונש של 8 חודשים מסר בפועל ועל ש. יוטל עונש של 6 חודשים מסר בפועל, לריצוי בבית הכלא, בנסיבותיהם בהם הוא במעט. שאר העונשים

שהוטלו עליהם בגין הدين ישארו על כנמ.

ט. וש. יתיצבו למאסר ביום"ר קישון ביום 6.10.2015 עד לשעה 10:00 כשברשוטם תעוזת זהות. על ט. וש. להתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למין מוקדם, עם ענף אבחון ומין של שב"ס, טל. 77-08-9787377 או 08-9787336.

ערעורה של המדינה בע"פ 8993/14 נדחה. הממונה על עבודות השירות מתבקש להגיש תוך 15 ימים חווית דעת מעודכנת, בעניין ביצוע עבודות שירות על-ידי י.ח.

ש | פ | ט

השופט מ' מזוז:

אני מסכימים.

ש | פ | ט

המשנה לנשיא א' רובינשטיין:

מצטרף אני ל חוות דעתו של חברי השופט זילברטל. אוסיף - ראשית - לגביו י.ח., שהוא קטן בן 17 בעת האירוע, כי כפצע היה בין קבלת העורעור בדומה לשני המערערים האחרים, אשר כמות שכתב חברי, לא מוצעה הדין עמו, דרך עריכת ערעור. קטינותו של י.ח. – יחד עם עמדת שירות המבחן - הכריעה לגבי את הcpf; אך הוא מזוהה אזירה חמורה לגבי העתיד. ככל ידעו מי שמתכוונים מעשי בריאות מסווג זה ודומיו, כי דין סורג וברית; והදעת נותנת כי ינהגו לגבים בת' המשפט.

המשנה לנשיאה

הוחלט כאמור בפסק דין של השופט צ' זילברטל.

ניתן היום, כ"ד באב התשע"ה (9.8.2015).

